

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2016 թվականի հոկտեմբերի 4-ի ՀՀ հարկային օրենսգրքի (այսուհետ նաև՝ Օրենսգիրք) 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«2) դպրոցական գրերի և նոտայի տետրերի, նկարչական ալբոմների, դպրոցական ուսումնական հրատարակությունների, բուհերի, մասնագիտացված գիտական կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի հրատարակած գիտական և ուսումնական հրատարակությունների, ձեռագիր, տպագիր, էլեկտրոնային կամ այլ կրիչի վրա զետեղված ստեղծագործության օտարումը: Սույն կետով սահմանված արտոնությունների կիրառության շրջանակը սահմանում է Կառավարությունը.»:

Հոդված 2. Օրենսգրքի 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասը լրացնել 55-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«55) Հայաստանի Հանրապետության տարածք սույն հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետում նշված ապրանքների տպագրության համար անհրաժեշտ հումքի ներմուծումը.»:

Հոդված 3 Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվանից տասնօրյա ժամկետում.»:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

« ____ » « _____ » 2019 թվականի N ____ Ն

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2017 ԹՎԱԿԱՆԻ
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 5-Ի N 1317-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 34-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը *որոշում է*:

1. Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2017 թվականի հոկտեմբերի 5-ի N 1317-Ն «Ավելացված արժեքի հարկից ազատման արտոնությունների կիրառության շրջանակները սահմանելու մասին» որոշման (այսուհետ՝ Որոշում) մեջ կատարել հետևյալ լրացումը.

2) Որոշման հավելված N 1-ը լրացնել 12-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

Ձեռագիր, տպագիր, էլեկտրոնային կամ այլ կրիչի վրա գետեղված ստեղծագործություն է համարվում գրական-գեղարվեստական, հասարակական-քաղաքական կամ այլ բովանդակությամբ ստեղծագործությունը:

Ավելացված արժեքի հարկից ազատման արտոնությունները չեն տարածվում ազգային, ռասայական, կրոնական ատելություն բորբոքող, բռնություն կամ պատերազմ քարոզող, ինչպես նաև պոռնկագրական նյութերի օտարման նկատմամբ:

Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող օրը:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

ՀՀ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ

1. Ընթացիկ իրավիճակը և իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Նախագծով առաջարկվող կարգավորման անհրաժեշտությունը ծագել է ՀՀ Ազգային ժողովի տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովին հասցեագրված և ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանին փոխանցված դիմումի քննարկման արդյունքում:

Նշված դիմումի համաձայն՝ մինչև 2018 թվականի հունվարի 1-ը մանկական և ուսումնական գրքերն ազատված էին հարկերից: Ներկայումս ՀՀ կառավարության որոշմամբ սահմանված են ԱԱՀ-ից ազատման արտոնությունների շրջանակները, որոնք վերաբերում են դպրոցական գրքերի և նոտայի տետրերի, նկարչական ալբոմների, մանկական և դպրոցական գրականության, դպրոցական ուսումնական հրատարակությունների, բուհերի, մասնագիտացված գիտական կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի հրատարակած գիտական և ուսումնական հրատարակությունների օտարմանը:

Դիմումով առաջարկվում է գրքերի բոլոր տեսակների տպագրությունը և Հայաստանի Հանրապետություն գրքերի տպագրության համար անհրաժեշտ հումքի ներմուծումն ազատել ԱԱՀ-ից, ինչը կբերի գրքի գնի նվազեցմանը և հրատարակվող գրքերի քանակի ավելացմանը:

Հաշվի առնելով, որ ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի գործունեության առանցքային ուղղություններից է գործարարության պաշտպանությունը և

գործարար միջավայրի բարելավումը՝ Պաշտպանի աշխատակազմում մշակվել է ՀՀ հարկային օրենսգրքում և ՀՀ կառավարության «Ավելացված արժեքի հարկից ազատման արտոնությունների կիրառության շրջանակները սահմանելու մասին» 2017 թվականի հոկտեմբերի 5-ի N 1317-Ն որոշման մեջ փոփոխություններ կատարելու նախագիծ:

Օրենսգրքի 64-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի համաձայն՝ ԱԱՀ-ից ազատվում են Օրենսգրքի 60-րդ հոդվածով սահմանված հետևյալ գործարքներն ու գործառնությունները՝ դպրոցական գրերի և նոտայի տետրերի, նկարչական ալբոմների, մանկական և դպրոցական գրականության, դպրոցական ուսումնական հրատարակությունների, բուհերի, մասնագիտացված գիտական կազմակերպությունների, Հայաստանի Հանրապետության գիտությունների ազգային ակադեմիայի հրատարակած գիտական և ուսումնական հրատարակությունների օտարումը: Նշյալ կետով սահմանված արտոնությունների կիրառության շրջանակը սահմանում է Կառավարությունը:

ՀՀ կառավարության «Ավելացված արժեքի հարկից ազատման արտոնությունների կիրառության շրջանակները սահմանելու մասին» 2017 թվականի հոկտեմբերի 5-ի N 1317-Ն որոշմամբ արտոնություններ սահմանված են որոշակի շրջանակի նյութերի տպագրության օտարման համար:

Պետության ներդրումային քաղաքականության հիմնական նպատակներն են՝ ներդրումային և գործարար բարենպաստ միջավայրի ձևավորումը կարգավորող ոլորտների թափանցիկության բարձրացումը, երկրի մրցակցային առավելությունների բացահայտումը, երկրում ներդրումների ծավալի մեծացումը, շուկայական ենթակառուցվածքի զարգացումը, մարդկային կապիտալի զարգացումը և այդ բոլորի հիման վրա՝ տնտեսական կայուն աճի և բնակչության բարեկեցության ապահովումը:

Գործարար և ներդրումային միջավայրի բարելավման խթան կարող է դառնալ գործարարությամբ զբաղվելու և ներդրումների իրականացման համար նպաստավոր պայմանների ստեղծումը, ինչին համապատասխան նաև գործարար ոլորտում պետական անհարկի միջամտության կրճատումը: Օտարերկրյա

ներդրումների տեսանկյունից, բացի քաղաքական, գործարարական և ներդրումային միջավայրի ներդաշնակեցումից, անհրաժեշտություն է նաև ներդրողների շահերի պաշտպանության մակարդակի հետևողական և կայուն աճը:

Գործարար միջավայրի բարելավման ուղղություններից է հարկային բեռի կրճատումը, այդ թվում՝ հարկերի դրույքաչափերի կրճատումը և առանձին հարկերի վերացումը, հարկերի տարբերակված դրույքաչափերի կիրառումը, մաքսավճարների կրճատումը և առանձին մաքսավճարների վերացումը, հարկային վարչարարության պարզեցումը և թափանցիկության բարձրացումը, մրցակցային միջավայրի բարելավումը:

Վերջին տարիներին աշխարհի բազմաթիվ երկրներ նվազեցրել են տնտեսվարողների հարկային բեռը՝ ընդհուպ մինչև առանձին հարկատեսակների վերացում:

Այսպես, օրինակ, 2015 թվականին Հրատարակիչների միջազգային ասոցիացիան հրապարակել է զեկույց տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի համար նախատեսված ավելացված արժեքի հարկի չափերի վերաբերյալ: Համաձայն նշված զեկույցի՝ աշխարհի 31 երկրում, ինչպիսիք են, օրինակ, Կանադան, Լիբանանը¹, Հորդանանը, Մեծ Բրիտանիան², Ուկրաինան³, Նորվեգիան⁴, Հարավային Ամերիկայի երկրները, տպագրված գրքերի համար սահմանվում է 0% ավելացված արժեքի հարկ: Աշխարհի 31 երկրում, ինչպիսիք են, օրինակ, Սինգապուրը, Ճապոնիան, Թայլանդը, Իռլանդիան⁵, Բելգիան, Կիպրոսը, տպագրված գրքերի համար սահմանվում է նվազեցված ավելացված արժեքի հարկ⁶:

¹ <http://www.databank.com.lb/docs/vat.pdf>

² Տե՛ս Value Added Tax Act 1994 (UK), https://socialsciences.exeter.ac.uk/media/universityofexeter/collegeofsocialsciencesandinternationalstudies/politics/research/statorg/uk/party/Tax_Law-Value_Added_Tax_Act_1994.pdf :

³ Տե՛ս https://www.wto.org/english/thewto_e/acc_e/ukr_e/WTACCUKR143A5_LEG_1.pdf

⁴ Տե՛ս VAT act of 19 June 2009 no. 58 – Unofficial English translation Updated May 2014 (Norway), <https://www.skatteetaten.no/globalassets/bedrift-og-organisasjon/avgifter/merverdiavgift/refusjon-av-mva--avgiftsinformasjon/vat-act---oversatt-versjon-av-merverdiavgiftsloven-updatet-may-2014.pdf>

⁵ Տե՛ս Value-added tax consolidation act 2010 (Ireland), <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2010/act/31/enacted/en/pdf>

⁶ Տե՛ս <https://www.internationalpublishers.org/images/VAT2015.pdf>:

Ներկայում, տնտեսության ակտիվացման, ազգաբնակչության վճարունակ պահանջարկի ընդլայնման, տնտեսության մեջ ներդրումների խթանման համար անհրաժեշտություն է առաջանում հարկային բարեփոխումների ճանապարհով նվազեցնել գրքերի տպագրությամբ զբաղվող գործարարների հարկային բեռը:

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը բնութագրվում է անուղղակի հարկերի բարձր տեսակարար կշռով: ԱԱՀ-ն, հանդիսանալով պետական բյուջեի եկամտային մասի ձևավորման հիմնական աղբյուր, բացի զուտ ֆիսկալային գործառույթից, ունի նաև կարգավորիչ գործառույթ: Հանդիսանալով անուղղակի հարկ և ներառվելով ապրանքի գնագոյացման մեջ՝ այն ապրանքի շուկայական առաջարկի ու պահանջարկի ձևավորման կարևոր գործոն է և անմիջականորեն ազդում է արտադրության ու իրացման ծավալների վրա, և որպես հետևանք նաև երկրի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վրա:

Գրքերի տպագրության ոլորտում ԱԱՀ-ին առնչվող կարևորագույն բարեփոխումներից մեկը կարող է համարվել վերջինից ազատումը, ինչը կարող է էականորեն նպաստել գրքերի արտադրության և տպագրության ծավալների ընդլայնմանը և տպագիր կամ էլեկտրոնային գրականության ընդհանուր գների նվազեցմանը: Նշվածը կարևոր քայլ կլինի տնտեսական ակտիվության խթանման ուղղությամբ:

Գրքերի տպագրության և օտարման համար ԱԱՀ-ից ազատումը կնպաստի պետության սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի էական բարելավմանը և վճարունակ պահանջարկի ընդլայնմանը: Գրքերի տպագրության և օտարման համար ԱԱՀ-ի դրույքաչափի վերացման հետևանքով բյուջետային մուտքերի նվազեցումը հնարավոր կլինի փոխհատուցել շնորհիվ այլ հարկային մուտքերի ավելացման, ինչպես նաև անարդյունավետ բյուջետային ծախսերի կրճատման: Մասնավորապես, գների իջեցման շնորհիվ աճող պահանջարկը կարող է ավելացնել նաև արտադրության ծավալները, ինչը կարող է հանգեցնել արտադրողների ֆինանսական վիճակի բարելավման, շահույթի աճի և հետևաբար այդ մասով հարկային եկամուտների ավելացման:

Հրատարակչական գործի զարգացումը հրատարակչական և տեղեկատվական ոլորտում յուրաքանչյուր պետության քաղաքականության նպատակներից է: Գրքային արտադրանքի միջոցով է նաև իրականացվում ժողովրդի գրական-մշակութային ժառանգության պահպանումը, զարգացումը, տարածումը, բարեկիրթ քաղաքացիական հասարակության ձևավորումը, բնակչության՝ տեղեկատվություն ստանալու սահմանադրական իրավունքի ապահովումը, գրատարածման բնագավառում միջազգային համագործակցության համար նպաստավոր պայմանների ստեղծումը:

Պետության խնդիրներից է նաև գրահրատարակչական շուկայում հավասար մրցակցության ապահովումը, ինչով և պայմանավորված է ոլորտի տարբեր շերտերի զարգացման խթանումը, իսկ օրենքներն ու ենթաօրենսդրական ակտերն ուղղակիորեն ազդում են գործարարների գործունեության վրա:

Ելնելով վերոգրյալից՝ որպես տեղական արտադրողին և ընթերցանության խթանման կարևոր գործոն կարող է հանդիսանալ գրքերի բոլոր տեսակների, այդ թվում՝ էլեկտրոնային կամ այլ կրիչի վրա զետեղված, հրատարակումը և գրքերի արտադրության համար հումքի ներմուծումն ամբողջովին ԱԱՀ-ից ազատելը:

2. Նախագծի մշակման գործընթացում ներգրավված ինստիտուտները և անձինք

Նախագիծը մշակվել է ՀՀ մարդու իրավունքների պաշտպանի աշխատակազմի կողմից:

3. Ակնկալվող արդյունքը

Նախագծով առաջարկվող լրացումների իրականացումը պայմանավորված է պետությունում հրատարակչական գործի զարգացման, բարեկիրթ քաղաքացիական հասարակության ձևավորման, տնտեսական գործունեության ազատության և տնտեսական մրցակցության երաշխավորման, գործարար

միջավայրի բարելավման, փոքր և միջին բիզնեսի շահերի պաշտպանության, պետության սոցիալ-տնտեսական վիճակի էական բարելավման և վճարունակ պահանջարկի ընդլայնման անհրաժեշտությամբ: